

**Latvijas Pētniecības un inovāciju stratēģiskās padomes
sēdes protokols Nr. 7**

Ministru kabinetā, Ministru prezidentu zālē

Rīgā

2015.gada 19.jūnijā

Sēdi vada:

Padomes priekšsēdētāja

Laimdota Straujuma

Sēdē piedalās padomes locekļi un to aizvietotāji:

Izglītības un zinātnes ministrija	Mārīte Seile
Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija	Kaspars Gerhards
Latvijas Zinātnes padome	Andrejs Siliņš
Latvijas Zinātņu akadēmija	Elmārs Grēns
Pārresoru koordinācijas centrs	Pēteris Vilks
Ekonomikas ministrija	Raimonds Aleksejenko
Finanšu ministrija	Kārlis Eņģelis
Rektoru padome	Gita Rēvalde
Valsts zinātnisko institūtu asociācija	Ivars Kalviņš
Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera	Gundars Strautmanis
Biedrība "Baltic Institute of Research, Tehnology and Innovation"	Andrejs Ērglis
Valsts prezidenta kanceleja	Valērijs Stūris
Latvijas Darba devēju konfederācija	Juris Matvejs
Latvijas Pašvaldību savienība	Andra Feldmane
Latvijas Universitāšu asociācija	Leonīds Ribickis
Zemkopības ministrija	Ilze Slokenberga

Sēdē piedalās uzaicinātās personas:

Ministru prezidentes birojs	Ilze Skrodele
Latvijas Zinātņu akadēmija	Ojārs Spārītis
LR Saeima	Ivars Zariņš
Pārresoru koordinācijas centrs	Vladislavs Vesperis
Izglītības un zinātnes ministrija	Agrita Kiopa
Izglītības un zinātnes ministrija	Gunta Arāja
Izglītības un zinātnes ministrija	Kaspars Bērziņš
Finanšu ministrija	Edgars Šadris
Finanšu ministrija	Dainis Stūrmanis
Valsts izglītības attīstības aģentūra	Dita Traidās
Latvijas Lauksaimniecības universitāte	Irina Pilvere
Elektronikas un datorzinātņu institūts	Modris Greitāns
Farmācijas un ķīmijas kompetences centrs	Māris Zubačs
Biedrība "Baltic Institute of Research, Tehnology and Innovation"	Gunta Rača

Protokolē:

Latvijas Pētniecības un inovāciju stratēģiskās padomes
sekretariāta vārdā

Eliņa Petrovska

Sēdi sāk plkst. 13.00

1.jautājums
Sēdes atklāšana
(L.Straujuma)

L. Straujuma: atklāj Latvijas Pētniecības un inovāciju stratēģiskās padomes sēdi un informē par sēdes darba kārtību. L.Straujuma aicina sēdes dienas kārtības 5.jautājumu pārceļt uz nākamo Latvijas Pētniecības un inovācijas stratēģiskās padomes sēdi.

Padome nolemj: Ārvalstu investoru padomes informāciju par intelektuālā īpašuma veicināšanu un aizsardzību skatīt nākamajā padomes sēdē.

2.jautājums
Sekretariāta informācija par padomes dotajiem uzdevumiem un to īstenošanu
(L.Straujuma, A.Kiopa)

A.Kiopa: informēja par padomes doto uzdevumu izpildi:

- izstrādāt jaunu aprēķinu formulu zinātnes bāzes finansējuma sadalīšanai, kā pamatkritēriju izvirzot zinātniskās darbības kvalitāti, un to īstenošanu – Izglītības un zinātnes ministrija ir tikusies ar nozares pārstāvjiem un šobrīd ministrija veic nepieciešamos precizējumus;
- pamatojoties uz ESFRI ceļa kartē paredzēto uzdevumu, uzsākt darbu pie nozīmīgāko zinātnes infrastruktūras objektu saraksta veidošanas un iesniegt sagatavoto informāciju izskatīšanai kādā no nākamajām padomes sēdēm – dokuments izsludināts Valsts sekretāru sanāksmē, norisinās saskaņošanas process; jautājums par ESFRI tiks arī uzrunāts Izglītības un zinātnes ministrijas prezentācijā, skatot dienas kārtības 4.4.jautājumu.

Padome nolemj: pieņemt zināšanai Izglītības un zinātnes ministrijas sniegto informāciju.

3.jautājums
Finanšu ministrijas ziņojums par EFSI (*European Fund for Structural Investment*) un padomes locekļu diskusija par iespējamām atbalsta iespējām zinātnei un attīstībai Eiropas Komisijas atbalsta iniciatīvas “Investīciju plāns Eiropai” (*Junkera plāns ar finansējumu 315 miljardu EUR apmērā*) ietvaros

(L.Straujuma, K.Engelis, D.Stūrmanis, M.Seile, I.Kalviņš, L.Ribickis, A.Siliņš, I.Zariņš, A.Ērglis, R.Aleksejenko, G.Srautmanis, P.Vilks, I.Pilvere, G.Rēvalde, V.Stūris, E.Šadris)

D.Stūrmanis: iepazīstināja sēdes dalībniekus ar Eiropas Komisijas atbalsta iniciatīvu (Investīciju plāns Eiropai). Finanšu ministrijas pārstāvis norādīja, ka investīciju plānam ir paredzēti trīs pīlāri, kur:

- pirmais pīlārs nozīmē līdzekļu novirzīšanu investīcijām;
- otrs pīlārs paredz, ka investīciju līdzekļiem jānonāk reālajā ekonomikā;
- trešais pīlārs fokusējas uz uzlabotu investīciju vidi.

Investīciju plānam ir trīs saistītie politikas mērķi:

- novērst investīciju lejupslīdes tendences un palīdzēt palielināt darbavietu izveidi un ekonomikas atveseļošanos, neapgrūtinot valstu publiskās finanses vai neradot jaunu parādu;
- spērt izšķirošu soli pretim mūsu ekonomikas ilgtermiņa vajadzību apmierināšanai un palielināt mūsu konkurētspēju;

- stiprināt cilvēk kapitāla, ražošanas spēju, zināšanu un fiziskās infrastruktūras Eiropas dimensiju, īpašu uzmanību veltot savstarpējiem savienojumiem, kas ir svarīgi vienotajam tirgum.

Ministrijas pārstāvis arī informēja Eiropas stratēģisko investīciju fonda (ESIF) regulas galvenajiem elementiem un plānotajām investīciju platformām. 2015.gada 10.martā Eiropas Savienības Padomē (ECOFIN) ir apstiprināta ESIF regulas vispārējās pieeja, savukārt š.g.28.maijā ir panākta politiskā vienošanās ar ESIF regulu starp ES padomi un Eiropas Parlamentu.

Investīciju platforma ir speciālam mērķim veidots līgums vairāku projektu vai projektu grupas finansēšanai. Ir paredzētas trīs veidu investīciju platformas:

- reģionālās investīciju platformas, kas apvieno reģionālus investīciju projektus;
- sektorālas investīciju platformas, kas var apvienot projektus kādā noteiktā sektorā;
- nacionālās investīciju platformas, kas var apvienot noteiktus investīciju projektus attiecīgās dalībvalsts teritorijā.

Investīciju platformā var investēt struktūrfondu resursus, ja tā atbilst attiecīgo fondu resursu saņemšanas kritérijiem, kas noteikti attiecīgo struktūrfondu regulējuma ietvaros. Es dalībvalstis var iesaistīties ESIF līmenī ar naudas līdzekļiem vai garantiju, savukārt nacionālās attīstības institūcijas var iesaistīties gan investīciju platformu līmenī, gan projektu līmenī (var finansēt individuālus projektus kopā ar Eiropas Investīciju banku).

ESIF koncentrēsies uz investīcijām daudzās nozarēs, tostarp infrastruktūras, enerģētikas, pētniecības un inovācijas, platjoslas un izglītības jomā. ESIF arī atbalstīs mazos un vidējos uzņēmumus.

Padome nolemj:

- 1.Pieņemt zināšanai Finanšu ministrijas sniegto informāciju.
2. Finanšu ministrijai, sadarbībā ar AS "Attīstības finanšu institūcija Altum", uz nākamo Latvijas Pētniecības un inovācijas stratēģiskās padomes sēdi sagatavot informāciju par risinājumiem un veicamajiem soļiem un darbībām ESIF finansējuma apgūšanai, tai skaitā progresu investīciju platformu izveidē un projektu pieteikšanas nosacījumiem.

* *Skatīt protokolam pievienoto Finanšu ministrijas prezentāciju „Investīciju plāns Eiropai”.*

4.Par pētniecības un inovācijas infrastruktūras attīstību un tās finansēšanu

4.1.jautājums Latvijas Zinātņu akadēmijas informācija par nepieciešamo rīcību pētniecībai un inovācijas infrastruktūrai nepieciešamā finansējuma nodrošināšanai Latvijas valsts budžetā

(L.Straujuma, O.Spārītis, I.Kalviņš, M.Seile, G.Arāja, E.Šadris, P.Vilks, A.Siliņš, E.Grēns, L.Ribickis)

Prof. O.Spārītis: informēja klātesošos par finansējumu pētniecībai un attīstībai (P&A), atsevišķi izdalot:

- uzņēmējdarbības finansējuma iztrūkumu;
- uzņēmējdarbības finansējumu;
- nepieciešamo papildu valsts budžeta finansējumu;
- valsts budžeta finansējumu;
- ārvalstu finansējumu;

- augstskolu finansējumu;
- nepieciešamo finansējumu P&A NAP2020 mērķa sasniegšanai, % no IKP;
- prognozēto finansējumu P&A, % no IKP.

Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidents, prof. O.Spārītis vērsa klātesošo uzmanību, ka, lai izpildītu NAP2020 mērķus, nepieciešamais kopējais valsts budžeta finansējums vidēji gadā ir 86,13 mlj. EUR. Savukārt, finansējuma iztrūkums zinātnei, tehnoloģiju attīstībai un inovācijām gadā sastāda 8 milj. EUR.

Padome nolemj:

- 1.Pieņemt zināšanai prof. O.Spārīša sniegto informāciju.
2. Izglītības un zinātnes ministrijai atbilstoši savai kompetencei, visdrīzākajā laikā sagatavot nepieciešamos tiesību aktus ES struktūrfondu apguvei šādiem specifiskā atbalsta mērķa pasākumiem:
 - SAM 1.1.1.1. „Praktiskas ievirzes pētījumi”;
 - SAM 1.1.1.2. „Pēcdoktorantūras pētniecības atbalsts”.
- 3.Strādājot pie valsts budžeta sastādīšanas 2016.gadam, skatīt jautājumu par papildu valsts budžeta līdzekļu piešķiršanu P&A, atbilstoši Izglītības un zinātnes ministrijas sagatavotajām jaunajām politikas iniciatīvām un ņemot vērā valsts budžeta finansiālās iespējas.
- 4.Izglītības un zinātnes ministrijai nākamajā padomes sēdē sniegt informāciju par plānotajiem ES struktūrfondu finansējuma pieejamības zinātniskajām institūcijām termiņiem.

* *Skatīt protokolam pievienoto prof. O.Spārīša prezentāciju „Pētniecībai un inovācijas infrastruktūrai nepieciešamā finansējuma nodrošināšana Latvijas valsts budžetā”.*

4.2.jautājums

Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas Informācijas tehnoloģiju un inovatīvās uzņēmējdarbības apakškomisijas priekšsēdētāja I.Zariņa informācija par apakškomisijas priekšlikumiem inovāciju infrastruktūras attīstībai

(L.Straujuma, I.Zariņš, E.Šadris, M.Zubačs, I.Kalviņš, L.Ribickis)

I.Zariņš: informēja, par kompetences centru lomu un nozīmi P&A, uzsverot to zinātniski tehnoloģisko potenciālu, kā arī norādot uz galvenajām problēmām, kuras ir konstatētas apakškomisijas diskusijās.*

M.Zubačs: ierosina starpposmu pārskatu (ceturkšņa atskaites), kompetences centra ietvaros, izvērtēšanu veikt 20 darba dienās, atbilstoši spēkā esošajām likuma prasībām, un papildus jautājumu precīzēšanai atvēlēt 20 darba dienas. Ja pēc šī laika posma uzraugošās institūcijas nav veikušas galīgu izvērtējumu, izmaksāt kompetences centram 75% no ERAF līdzfinansējuma, kas pieprasīts attiecīgi iesniegtajā atskaitē par periodu

Padome nolemj: pieņemt zināšanai I.Zariņa sniegto informāciju un lūgt Izglītības un zinātnes ministrijai un Ekonomikas ministrijai ņemt vērā paustās atziņas un secinājumus, izstrādājot nepieciešamos tiesību aktus ES struktūrfondu apguvei.

* *Skatīt protokolam pievienoto Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas Informācijas tehnoloģiju un inovatīvās uzņēmējdarbības apakškomisijas 2015.gada 13.maija vēstuli Nr.142.9/8/2-6-12/15 un tās pielikumu*

4.3.jautājums

Ekonomikas ministrijas informācija par izstrādāto Ministru kabineta noteikumu projektu par kompetences centru programmas īstenošanu 2014.–2020.gadu programmēšanas periodā

(L.Straujuma, R.Aleksejenko, O.Spārītis, I.Pilvere, A.Ērglis, G.Rēvalde, I.Zariņš, M.Zubačs,
I.Kalviņš, L.Ribickis, A.Siliņš, G.Strautmanis)

R.Aleksejenko: iepazīstināja ar SAM 1.2.1.1.pasākumu „Atbalsts jaunu produktu un tehnoloģiju izstrādei kompetences centru ietvaros”. Pasākuma mērķis ir komersantu konkurētspējas paaugstināšana, veicinot pētniecības un rūpniecības sadarbību jaunu produktu un tehnoloģiju attīstības projektos, kopējais atbalsta apjoms – 72,3 milj. EUR.

Pasākumu plānots īstenot 3 kārtās, kur:

- 1.kārta ir atbalsts rūpnieciskajiem pētījumiem un eksperimentālajai izstrādei (26,15 milj. EUR);
- 2.kārta ir atbalsts pētniecībai nepieciešamās infrastruktūras izveidei (20,0 milj. EUR infrastruktūrai);
- 3.kārta ir atbalsts rūpnieciskajiem pētījumiem un eksperimentālajai izstrādei (26,15 milj. EUR).

Ekonomikas ministrijas pārstāvis arī informēja par būtiskākajām izmaiņām prasībās ES struktūrfondu finansējuma saņemšanai.

Attiecībā uz laiku grafiku sēdes dalībnieki tika informēti, ka:

- līdz š.g. septembrim attiecīgie tiesību akti 1.kārtai tiks apstiprināti Ministru kabinetā;
- projektu atlase plānota no š.g. oktobra – decembra;
- līguma slēgšana ar finansējuma saņēmēju plānota no 2016.gada janvāra – marta.

Padomes locekļi diskutēja par ārzemju konsultanta iesaisti kompetences centra pabeigto rūpniecisko pētījumu izvērtēšanai. I Kalviņš un pārējie padomes sēdes dalībnieki norādīja, ka nepiekrit šādai prasībai, pamatojot to ar informācijas iespējamo noplūdi attiecībā uz inovatīvām idejām, kā arī nepamatotu tulkošanas izdevumu finansējumu, vienlaikus piekrītot, ka ekspertu iesaiste vērtēšanai ieteicama kompetences centru stratēģijām un atsevišķiem projektiem, atkarībā no projekta saturā. Ekonomikas ministrijas pārstāvis sēdes dalībniekus informēja, ka slēgtais konkursss nozīmē, ka tiks uzaicināti esošie kompetences centri un pārtikas pārstrādes nozares kompetences centrs, padome diskutēja par iespēju noteikt, ka konkursā varētu piedalīties nozaru asociāciju izveidoti kompetences centri, tai skaitā jaunizveidotī. Vairāki padomes dalībnieki diskusijas ietvaros norādīja, ka prezentācijā minētā „nozares stratēģija” turpmāk ir jāaizstāj ar terminu „kompetences centra stratēģija”.

Padome nolemj: Ekonomikas ministrijai visdrīzākajā laikā sagatavot un saskaņot nepieciešamos tiesību aktus SAM 1.2.1.1.pasākuma „Atbalsts jaunu produktu un tehnoloģiju izstrādei kompetences centru ietvaros” uzsākšanai, izvērtējot padomes sēdē izskanējušos priekšlikumus un viedokļus.

* Skatīt pievienoto Ekonomikas ministrijas prezentāciju „1.2.1.1.pasākums „Atbalsts jaunu produktu un tehnoloģiju izstrādei kompetences centru ietvaros”.

4.4.jautājums

Izglītības un zinātnes ministrijas informācija par Valsts nozīmes pētījumu centriem un to attīstību, kā arī redzējumu par vienotu sistēmu zinātnes n uzņēmējdarbības sektorū sadarbībai ar mērķi radīt inovatīvus produktus

(L.Straujuma)

L.Straujuma: ņemot vērā ierobežoto sēdes laiku, aicina atlikt jautājumu uz nākamo Latvijas Pētniecības un inovācijas stratēģiskās padomes sēdi.

Padome nolemj: jautājuma izskatīšanu pārceļt uz nākamo padomes sēdi.

6. jautājums

Par Bioekonomikas pētniecības stratēģiskās partnerības pārstāvja iekļaušanu padomes sastāvā

(L.Straujuma, L.Ribickis)

L.Straujuma: informēja par Bioekonomikas pētniecības stratēģiskās partnerības lūgumu, iekļaut viņu pārstāvi – I.Pilveri – Latvijas Pētniecības un inovācijas stratēģiskās padomes sastāvā.

Padome nolemj:

1. Bioekonomikas pētniecības stratēģiskās partnerības pārstāvis nav iekļauts Latvijas Pētniecības un inovācijas stratēģiskās padomes sastāvā;
2. Bioekonomikas pētniecības stratēģiskās partnerības pārstāvis tiek aicināts arī turpmāk piedalīties padomes sēdēs.

7. jautājums

Dažādi jautājumi

(L.Straujuma)

L.Straujuma: Nākamā Latvijas Pētniecības un inovāciju stratēģiskās padomes sēde tiks plānota augusta beigās, septembra sākumā. Par konkrētu padomes sēdes norises laiku padomes locekļi tiks informēti atsevišķi.

Sēdi slēdz plkst. 15.30

Padomes vadītāja - Ministru prezidente

L. Straujuma

Protokolēja

E.Petrovska

Vīzas:

I. Skrodele

Ministru prezidenta padomniece
juridiskajos jautājumos

2015. gada 10. jūlijā

V. Vesperis

10.07.2015